

Ministerie van Landbouw en Visserij meldt...

Wij hebben gemeend onder de kop 'ministerie van Landbouw en Visserij meldt' regelmatig wat korte berichten zonder commentaar op te nemen van het ministerie van Landbouw en Visserij, Directie Voorlichting en Externe Betrekkingen.

Ofschoon in de berichten nog wel eens meningen worden geuit waar natuur- en dierenbeschermers zich niet of moeilijk kunnen verenigen hebben wij toch gemeend de teksten op te moeten nemen om een beter idee te krijgen van de meningen, die op dit ministerie heersen.

Adviescommissie Wet BUD wil twee lijsten invoeren met bedreigde diersoorten en plantensoorten

Op 1 januari 1984 is binnen de EG de zogenaamde Washington Conventie van kracht geworden. Deze overeenkomst regelt de internationale handel in bedreigde in het wild levende diersoorten en plantensoorten.

De Adviescommissie Wet Bedreigde Uitheemse Diersoorten (Wet BUD) heeft op 5 december 1983 de minister van Landbouw en Visserij, ir. G. Braks, advies* uitgebracht voor de uitvoering van de Washington Conventie in ons land. De commissie heeft hiertoe lijsten van bedreigde uitheemse diersoorten en plantensoorten opgesteld. Daarin gaat zij op enkele punten verder dan de Washington Conventie en de daaruit afgeleide EG-verordening omdat, aldus de commissie, de status van een aantal soorten in het wild verdergaande beschermingsmaatregelen rechtvaardigt. De lijsten met bedreigde diersoorten en plantensoorten zullen worden toegevoegd aan respectievelijk de reeds bestaande Wet BUD en de In- en Uitvoerwet.

Bij invoering van de Wet Beschermde Uitheemse Dier- en Plantensoorten (Wet BUDEP) zullen de lijsten hierin opgenomen worden. Bij de samenstelling van de lijsten is rekening gehouden met de resultaten van een door de commissie gehouden hoorzitting.

Persbericht 505 (14 december 1983) van de Adviescommissie Wet Bedreigde Uitheemse Diersoorten, secretariaat Prins Clauslaan 6, correspondentie-

adres: postbus 20 401, 2500 EK 's-Gravenhage, 070 - 793 911.

* Het advies ligt ter inzage op de bibliotheek van het Ministerie van Landbouw en Visserij, Bezuidenhoutseweg 73, Den Haag.

IWC vergadering Brighton:

Walvisvangst verder teruggedrongen

De Internationale Walvisvaartcommissie (IWC) heeft van 18 - 23 juli 1983 haar 35e jaarvergadering gehouden in Brighton, Engeland.

Tijdens deze vergadering, bijgewoond door 36 van de 40 lidstaten, zijn onder meer de hoeveelheden te vangen walvissen vastgesteld, zowel voor de commerciële walvisvaart als voor de vangst ten behoeve van de Eskimo's.

De commerciële walvisvaart is vanaf 1986 verboden. Een besluit hiertoe (het zogenaamde 'moratorium') is vorig jaar door vijf van de negen walvisvarende landen aanvaard. Tijdens de vergadering heeft Peru, een land dat aanvankelijk bezwaar had gemaakt, dit bezwaar ingetrokken. Daarmee zijn alleen nog Japan, Noorwegen en de USSR tegenstanders van het verbod.

Deze landen kunnen overigens niet gedwongen worden zich aan het verbod te houden.

De quota voor de commerciële walvisvaart, gebaseerd op adviezen van het wetenschappelijke comité van de IWC, zijn dit keer vooral voor Noorwegen, Rusland en Japan, aanzienlijk lager uitgevallen dan vorig jaar.

Zo mogen de Noren nog maar 635 walvissen

vangen, dat is ruim 1000 stuks minder dan in 1983.

Rusland en Japan hebben in de antarctische wateren nog 6055 stuks te verdelen, 417 minder dan het jaar daarvoor.

Zuid-Korea moet al sinds 1980 genoeg nemen met een totaal van 3634 stuks.

Een extra quotum in 1985 zit er na de afgelopen vergadering niet meer in. De overige quota zijn grotendeels gelijk gebleven.

Jacht ten behoeve van de Eskimo's

Ook de walvisjacht ten behoeve van de Eskimo's is teruggedrongen. Denemarken leverde 151 stuks in en vangt in 1984 nog 309 walvissen. Alaska mag de eerstvolgende twee jaar 27 stuks per jaar vangen, met een maximum van 43 over de totale periode. Het Russisch quotum is gelijk gebleven.

Verder is tijdens de vergadering besloten dat het wetenschappelijk comité zich zal buigen over de eventuele noodzaak tot het instellen van vangstbeperkingen voor de tot nu toe onbeschermde Baird's Spitsnuitdolfijn. Dit om het voortbestaan van de soort niet in gevaar te brengen.

Wijze van doden

Het verbod op het gebruik van niet-explosieve harpoenen voor Dwergvinvissen, dat sinds dit jaar van kracht is, stuit nog steeds op bezwaren van de kant van Noorwegen, IJsland, Japan, de USA en Brazilië. Dit in tegenstelling tot een eerder ingesteld soortgelijk verbod voor de grotere walvissoorten.

De bezwaren zijn voornamelijk gebaseerd op het ontbreken van een goed alternatief voor de niet-explosieve harpoen.

Japan heeft nu een explosieve harpoen ontwikkeld die geschikt is voor kleine walvissoorten. De doodstrijd van de dieren wordt er met een kleine 50% mee verkort. De harpoen is inmiddels getest in de antarctische wateren en blijkt daar goed te voldoen.

Persbericht no. 307 (25-7-83).

Uit de

Landbouwbegroting 1984

Wetlands

Ons land zal als gastland optreden voor de eerstvolgende conferentie van partijen bij de zogenaamde Conventie van Ramsar, die van 7-12 mei 1984 in Groningen zal worden gehouden.

Het is de bedoeling dat van deze conferentie een belangrijke impuls zal uitgaan voor het opstellen van een actieplan voor het behoud van natte gebieden (zogenaamde 'wetlands') dat de basis zal kunnen vormen voor inspanningen op dit terrein in de komende jaren.

IWC

Zoals bekend, heeft de Internationale Walvisvaartcommissie (ICW) in 1982 besloten dat met ingang van het seizoen 1985/1986 de commerciële walvisvaart voor onbepaalde tijd zal dienen te worden stopgezet, terwijl uiterlijk in 1990 een evaluatie zal plaatsvinden van de resultaten van dit besluit. Nederland heeft aan de totstandkoming van dit besluit actief bijgedragen. Het is positief dat de meerderheid van de walvisvarende landen zich aan het genomen besluit gebonden heeft.

Persbericht no. 372 (20-9-'83).

Jachtfonds

De door de jachtaktehouders ten behoeve van het Jachtfonds te leveren bijdrage wordt met f 10,- verhoogd tot f 40,- in het jachtaktejaar 1983/1984. In 1984 zal deze bijdrage opnieuw met f 10,- omhoog gaan. Het Jachtfonds zal de meeropbrengst kunnen besteden aan zijn specifieke, in de Jachtwet genoemde taken: het bevorderen van de instandhouding van wildsoorten die voor de vrije natuur waardevol zijn en het verlenen van tegemoetkomingen in gevallen van ontoelaatbare wildschade.

Het fonds zal een meerjarenplan opstellen, dat voorziet in de stimulering van activiteiten op het gebied van voorlichting en onderzoek, van maatregelen ten behoeve van het beheer, met name ter bescherming en waar mogelijk herstel van de stand van bepaalde kwetsbare diersoorten, alsmede van wildbeheereenheden volgens bepaalde criteria.

Persbericht no. 375 (20-9-'83).

Soortenbehoud

Nu de verantwoordelijkheid voor de Vogelwet, de Natuurbeschermingswet, de Jachtwet, de Visserijwet, de Plantenziektewet en de (ontwerp-) Gezondheidswet voor Dieren in één hand ligt, zijn de mogelijkheden optimaal om in het beleid, inclusief de regelgeving en de toepassing daarvan, tot afstemming en harmonisatie te komen. Het verst is dat gevorderd met de relatie Vogelwet-Jacht-

wet, maar ook de verhouding Natuurbeschermingswet-Jachtwet wordt bezien.

Verwacht kan worden, dat het ontwerp van een nieuwe Vogelwet in het komende parlementaire jaar bij de Tweede Kamer zal worden ingediend.

Op 1 januari 1984 zal de Verordening van de Raad der Europese Gemeenschappen betreffende de toepassing van de Overeenkomst inzake de handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (de Conventie van Washington) van kracht worden. Ons land zal pas ten volle uitvoering van deze overeenkomst en verordening kunnen geven wanneer de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten van kracht zal zijn. Het streven is erop gericht het ontwerp ervan spoedig in te dienen.

Persbericht no. 376 (20-9-'83).

Gewijzigde Wet Bedreigde Uitheemse Diersoorten in werking getreden

Op 29 september 1983 is de gewijzigde Wet Bedreigde Uitheemse Diersoorten in werking getreden.

De wijziging houdt onder meer in dat nu ook de handel in producten die gemaakt zijn van (delen van) bedreigde diersoorten verboden is. Daarnaast is thans ook het vervoer van dode bedreigde uitheemse dieren, delen en producten van zodanige dieren vanuit en naar Nederlands grondgebied verboden. In bijzondere gevallen kan dit verbod een ontheffing worden verleend. De producten die onder de nieuwe wet zullen vallen, worden binnen afzienbare tijd aangewezen.

Persbericht no. 416 (6-10-'83).

In 1982 weer grotere vangst Muskusratten

In 1982 werden ruim 178.000 Muskusratten gevangen. Dit is zo'n 25% meer dan vorig jaar (1981: 141.000). De oorzaken hiervan zijn zowel de inzet van meer mankracht in de bestrijding, als de bestrijding-technisch gunstige weersomstandigheden in het afgelopen jaar.

In het oosten en zuiden van ons land is de bestrijdingsdruk nu zodanig dat aangenomen mag worden dat het aantal Muskusratten gelijk blijft of zelfs afneemt. De verspreiding in westelijke en noordwestelijke richting heeft zich echter voortgezet. De toename van de

vangsten was het grootst in Gelderland, inclusief de Flevopolders.

Een en ander blijkt uit het jaarverslag 1982 van de Commissie Muskusrattenbestrijding van de ministeries van Verkeer en Waterstaat en van Landbouw en Visserij.

Schade

De aanwezigheid van Muskusratten in hoofdwaterringen langs de Overijsselse Vecht, de IJssel, de Nederrijn, de Lek, de Waal en de Merwede en bijgevolg aantasting van deze waterringen, kwam veelvuldig voor.

Daar waar de Muskusratten graafactiviteiten ontwikkelden onder maaipaden, bermen en wegen, zakten op meerdere plaatsen machines en andere voertuigen weg. Een in omvang toenemende taludschade leidde tot een stijging van de onderhoudskosten van oeverkanten. De schade aan landbouwgewassen bleef beperkt, terwijl de beschadiging van visfauken minuscule was.

Personeel

Begin 1982 kreeg het noorden van het land 20 extra muskusrattenvangers. Deze personeelsuitbreiding werd gefinancierd door gelden uit het ISP*-werkgelegenheidsplan. Daarnaast kwamen gelden vrij voor 33 vangers na aanvaarding van het amendement Zijlstra/Eversdijk (f 2 mln extra voor de bestrijding). De recrutering van alle nieuwe vangers vond in 1982 vrijwel volledig plaats uit personen, die reeds eerder in het kader van werkverruimende maatregelen of als premievangers bij de bestrijding betrokken waren. Een snelle inzet en een optimaal effect voor 1982 was dan ook mogelijk.

Onderzoek

Het onderzoek van TNO naar signaalstoffen van de Muskusrat werd verder geïntensiveerd. De analyse van muskus uit de muskusklieën is nu voltooid en de vergelijkende veldproeven met geurstoffen werden voortgezet. Gedragsobservaties in het veld blijken onontbeerlijk. Verbreding van het gedragsonderzoek van uit de Landbouwhogeschool te Wageningen wordt dan ook overwogen.

Binnenkort verschijnt een publikatie over bijvangsten in de muskusrattenbestrijding, die in opdracht van de directie Faunabeheer is opgesteld.

Onlangs is namelijk een onderzoek afgerond naar deze bijvangsten. Onderdeel daarvan is een in 1981 gehouden enquête onder de 60 rayonambtenaren in ons land. Uit het onderzoek bleek onder meer dat bijvangsten niet altijd te voorkomen zijn. Als bijvangsten worden overwegend algemeen voorkomende diersoorten gevangen, waarvan circa 50% Bruine- en Woelratten en circa 25% vissen.

Bijvangsten hebben een negatief effect op het resultaat van de muskusrattenbestrijding en zijn uit oogpunt van de bescherming van de overige fauna in het algemeen ongewenst. Dit zijn redenen waarom voortdurend getracht wordt het aantal bijvangsten in de totale vangsten te verminderen. Het vaker controleren van de vangmiddelen blijkt geen grote invloed te hebben op het aantal bijvangsten.

Het betreffende rapport is verkrijgbaar bij de directie Faunabeheer, postbus 346, 2700 AH Zoetermeer.

* ISP - Integraal Structuurplan Noorden des Lands.

Persbericht no. 400 (28-9-83).

Zie ook bladzijden 7-9.

Waarborgen voor identiteit natuurbehoud en openlucht recreatie

Tijdens het debat over de regeringsverklaring, dat 24 en 25 november 1982 werd gehouden in de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben CDA en VVD in een motie verzocht waarborgen te scheppen ten behoeve van Hoofddirectie Natuurbehoud en Openlucht recreatie.

Zoals bekend, is deze Hoofddirectie bij de Kabinetsformatie van het voormalige ministerie van CRM overgebracht naar dat van landbouw en visserij.

Premier Lubbers zei in reactie op deze motie dat de nu gekozen plaats binnen de rijksdienst uiteraard getoetst zal worden aan de resultaten van de studie van de regeringscommissaris over het herstructureren van de rijksdienst.

Een oplossing zoals binnen het departement gevonden is voor de sector visserij -een eveneens niet onbelangrijke sector- zal de eigen identiteit en inbreng naar zijn mening voldoende kunnen garanderen.

De motie werd met algemene stemmen aangenomen.

In een eerste termijn had de premier al ge-

steld dat het besluit met de nodige zorgvuldigheid was voorbereid en genomen. Een van de elementen, van de zorgvuldigheid noemde hij dat, wanneer men een beleidsonderdeel op een andere plaats onderbrengt, men niet de fout moet maken dit beleidsonderdeel te schenden door het op te delen of onder te dompelen in een groter geheel, waardoor de eigen identiteit verdwijnt.

'Het is dus geen experiment', aldus de heer Lubbers.

Wanneer echt blijkt dat een iets bepaalds niet goed is, kan het veranderen. Dit geldt trouwens voor de gehele rijksdienst.

Persbericht no. 428 (26-11-82)

Beheer wildsoorten resultante van wensen uit maatschappij

De jachthouder heeft in ons land een dubbele taak: hij dient ervoor te zorgen dat de wildpopulaties in stand blijven en tegelijkertijd moet hij de landbouw beschermen tegen al te grote wildschade.

Aldus de secretaris-generaal van het ministerie van landbouw en visserij, mr. G.J. van Dinter, tijdens de première op 19 oktober 1983 van de film 'Faunabeheer, een zaak van wikken en wegen' in Cinema Babylon te Den Haag.

Voor diersoorten die bedreigd of schaars zijn, moeten de omstandigheden worden verbeterd. Dit kan via beheersmaatregelen, waarbij de bereidheid van de jachthouders om onderling samen te werken van groot belang is. Het Jachtfonds heeft op zijn begroting steeds meer ruimte voor dit soort zaken.

Mr. Van Dinter benadrukte dat het beheer van wildsoorten de resultante dient te zijn van wensen die op dat terrein leven in de maatschappij. Het uitvoeren van een fauna-beheer berust dan ook op keuzes.

'Wij zijn zuinig op onze natuur, maar wij wonen nu eenmaal in een dichtbevolkt land en wij moeten woekeren met het beetje ruimte dat wij hebben', aldus de secretaris-generaal.

De film is geproduceerd in opdracht van het Jachtfonds en van het ministerie van Landbouw en Visserij. Duur: 30 minuten. De film kan worden aangevraagd bij de Rijks Voorlichtingsdienst, 070 - 614181, of bij het ministerie van Landbouw en Visserij, 070 - 792 561.

Persbericht no. 440 (20-10-83).

Boeren en natuurbeschermers moeten samengaan

'Juist in een klein land is het goed om twee belangen tegelijk in het oog te houden: enerzijds die van de landbouw en anderzijds die van natuurbehoud. Het economische belang van de agrarische sector, met zijn forse export, mag niet uit het oog worden verloren, maar wij moeten ook voorkomen dat ons land een cultuursteppe wordt'.

Een en ander zei de plaatsvervangend secretaris-generaal van het ministerie van landbouw en visserij, mr. J.P. van Zutphen, tijdens de officiële aanbieding van het boek 'Ontdek de Achterhoek' op 19 oktober 1983 te Doetinchem.

Mr. Van Zutphen wees op het belang van goed onderling overleg tussen alle groeperingen die bij het landschap betrokken zijn. Boeren en natuurbeschermers moeten samen zoeken naar mogelijkheden om het landschap in stand te houden, tegen de achtergrond van een rendabele bedrijfsvoering, zo meent mr. Van Zutphen. De praktijk heeft uitgewezen dat dit uitgangspunt tot resultaten kan leiden. De plaatsvervangend secretaris-generaal wees op het feit dat landinrichtingsprojecten, mits goed aangepakt, zowel de belangen van de boeren als die van de natuurbeschermers dienen. Als er niets gebeurt met het landschap, komt niet alleen het agrarische aspect, maar ook dat van de natuurbescherming in de knel.

Hij waarschuwde voor een houding die neerkomt op 'beschermen omwille van het beschermen'.

Persbericht no. 438 (20-10-83).

Voorkom wildschade in de winter

Winterse omstandigheden kunnen aanleiding zijn tot het ontstaan van meer dan toelaatbare wildschade. In verband daarmee dient de jachthouder, samen met de grondgebruiker, extra aandacht te schenken aan de situatie in zijn jachtveld. Door —in onderling overleg— ieder het zijne te doen kunnen jachthouder en grondgebruiker komen tot doelgerichte activiteiten ter voorkoming en bestrijding van wildschade.

De jachthouder dient er voor te zorgen dat ook in winterse omstandigheden geen of zo min mogelijk schade wordt veroorzaakt door in zijn jachtveld aanwezig wild.

Hiertoe kan hij, zo nodig in samenwerking

met jachthouders van omliggende jachtvelden, zijn voorzorgsmaatregelen treffen, zoals

- verjaging van het wild om schade te spreiden en daardoor te beperken, al dan niet via uitoefening van de jacht met het geweer,
- indien noodzakelijk en als de stand het toelaat, de aantallen extra beperken,
- het zo nodig aanbieden van voedsel (afleidend voeren),
- het adviseren en bijstaan van de grondgebruiker in door hem te nemen voorzorgsmaatregelen.

De grondgebruiker kan in het kader van de normale bedrijfsuitoefening de volgende voorzorgsmaatregelen treffen:

- bij strenge kou en vooral bij sneeuw snoeihout leggen aan de buitenzijde van de boomgaard of boomkwekerij, indien vrees bestaat voor vrachtschade aan bomen,
- bij sneeuwval nagaan of de bomen tot afdoende hoogte met een wildafweermiddel zijn ingesmeerd of bespoten,
- teelten die extra kwetsbaar zijn tijdig voorzien van een deugdelijke (electrische) afrastering,
- controleren of ingekuilde producten afdoende zijn afgedekt (kunststof dekkleden, laag grond, en dergelijke). Zo nodig beschermen met puntdraad-, gaas- of electrisch raster,
- afwisselend en in combinatie met elkaar extra wildafweermiddelen toepassen (voor vogels: vogelverschrikkers, netten, metaalfolie, knalapparaten, Ansia-vogelafweerpistool, draden, en dergelijke),
- de jachthouder tijdig op de hoogte stellen waar schadegevoelige gewassen staan.

Wanneer onverhoopt toch wildschade optreedt of dreigt op te treden, dienen jachthouders en grondgebruikers zich direct met elkaar te verstaan omtrent de wijze waarop het voorkomen en het bestrijden van wildschade verder ter hand kan worden genomen. Adviezen over het voorkomen en bestrijden van wildschade kunnen worden gegeven door de buitendienstambtenaren van de Directie Faunabeheer. U kunt hen bereiken via het kantoor van de Directeur Landelijke Gebieden en Kwaliteitszorg van het ministerie van Landbouw en Visserij in de desbetreffende provincie.

Persbericht no. 30 (23-1-'84).